

אוצר תהלות ישראל*

פנינים שנלקטו מתוך דברי הגה"ח (תהלות ישראל שליט"א) (מתוך מה שכבר נדפס בספרים וקונטרסים, וגם מתוך שאר השיחות)

הנחה כללית בנוגע לכל המאמרים

דאי לקרוא כל המאמרים יותר מפעם א' כי בכדי יהיה מקליטם ונספגים יותר לתוך הלב בכדי שזה ישיפע ויפעול את המטרה לא די בקראת הדברים פעם א' לונד וגם כי בפעם השנית מרגישים הרבה דברים שלא מרגישים בפעם הראשונה, זאת למודיעי שבגליונות שנה החדשה נמצאים גם דברים שכבר היו בגליונות הישנים וגם דברים חדשים אמנם גם הדברים הישנים הרבה מהם נעבדו מחדש וקבלו פנים חדשות ולכן כדאי לקרוא עו"פ גם את המאמרים הישנים, כי באלה קבלו פנים חדשות ולכן כדאי לקרוא עו"פ גם את המאמרים הישנים, הדברים מתקיים משאח"ל שדב"ר הנ"ל זמן שהיה חוזר עליהם חוזר חבובים טעם חדש, כפי שמדינת ישראל חוזר

לתשומת לב הקוראים המאמרים על הפרשה או המועדים הם גם דברים כלליים שנוגעים תמיד ולכן אפשר וכדאי לקרוא גם אחרי הפרשה או המועד,

אפשר לשמוע שיעורי מורינו הרב שליט"א

בקהל תהלות ישראל 02-374-3009 בארה"ב 718-770-3678

נאמר בזאת חנוכה תשע"ד

גליון מיוחד לחנוכה

בס"ט

להערות ולנדבות לפנות בטלעפון: בא"י 02-537-5704 ו-067-1067-650
או בבהמ"ד "תהלות ישראל" בים-רח' שרעבי 20 < כותבת זמני רח' שדי תמד 6 ->
בארצות הברית 917-873-1181 347-885-7700
אפשר לשמוע שיעורי מורינו הרב שליט"א בקול הלשון
בארץ ישראל 03-6171001 ואח"ז להקיש לאידיש 3-4-30 -> לה"ק 1-4-5-5
בארצות הברית 718-395-2440 ואח"ז להקיש: לאידיש 3-4-50-4 -> ללשון הקודש 2-7-5-5
ארועניטונע 54-11-5984-2620 לאידיש 3-4-43-4 -> ללשון ק" -> 2-2-5-6
ענגלאנד 208-1233788 ואח"ז להקיש: לאידיש 4-4-43-4 -> ללשון הקודש 2-4-5
צרפת 440595 (970) אוסטריה (390)185727 ואח"ז להקיש: לאידיש (110)838040 (110)מקסיקו 52520528
מי שרוצה לקבל דף השבוע וכן המאמרים או הקונטרסים שלו צריך להחזיק ל"ל לופער מח"ל 527614581 (972)527614581 או דרך האימייל בלוא ג'נא laufer6@neto.net.il

גליון זה נכתב ע"י א' השומעים מקסמה במהירות בלי שום עיבוד והגהה ויתכן שיש בתוך הדברים הרבה מגוון בלשון, עכ"ל התוכן חשוב מאוד ואפשר להוציא מזה תועלת מרובה, ועל כן מושם אל תמנע טוב מבעליו הוצאנו אותו לאור איך שהוא, ואתכם הסליחה.

כי אתה תאיר נרי - יגיה השכי"

תוספת אור רוחני ועל כן צריכים להתעלות כל יום יותר מאתמול. ולכן אנחנו אומרים הלל השלם בחנוכה כל יום, ואע"פ שבסך הכל הרי כל הח' ימים זה זכר לנס שהיה ביום הראשון רק שאותו הנס נמשך שמונה ימים ומכיון שזה רק המשך ולא דבר חדש היה ראוי לומר בכל הח' ימים רק חצי הלל כמו בפסח, ומכיון שבכל זאת אנחנו אומרים הלל השלם הרי זה סימן שיש כאן באמת תוספת האור שכל יום זה מוסיף והולך שמפני זה המהדרין מוסיפים להדליק כל יום עוד נר נוסף, וז"ל שבאמת בעיקר הענין מה שנעשה בפנימיות לכו"ע יש בזה ענין שכל יום יש אור חדש, רק השאלה היא אם לעשות ולהדליק נרות בשביל זה שלכן רק המהדרין עושים ומדליקים כל יום נר נוסף אבל בכל אופן לכו"ע זה סימן שבאמת יש כאן ענין הזה. ועפ"ז ילה"ב למה ליום האחרון של חנוכה קוראים זאת חנוכה, יש אומרים שזה מפני שקוראים בקה"ת את הקריאה זאת חנוכה אבל לא תמיד נקרא היום על שם הקריאה שבאותו היום, אמנם בפנימיות הדברים אפשר לומר כך והנה יש צדיקים שאמרו שבאמת העיקר מה שצריך להגיע ולהשיג בחנוכה זה ביום השמיני שאז מגיעים למטרה ולתכלית של החנוכה, ויש להסביר את זה ע"פ מה שמובא במהר"ל להסביר הענין שתקנו שמונה ימים ולא שבעה כי מספר שבע זה כולל כל הבריאה מפני שהעולם מתחיל מספירת החסד כמ"ש (תהלים פ"ט ג) עולם חסד יבנה ומסתיים במלכות שבעה מדות והנה הז' מדות שהם חג"ת נה"ם זה נקרא שכולל ומקיף את כל ההיקף של העולם, וכשמונים מלמטה למעלה יוצא המדה

לכן יהיה נחשב גם עתה כאלו כוון לקנות את הדברים כי לא כן הוא אלא שבלי ידיעת הענין ובלי כוונה מיוחדת ומפורשת אינו קונה את הענין ואפילו כאשר כוון בשעת החג אם אינו מכוון בפירוש להחזיק בה גם לאחר כך אינו מחזיק אצלו, מפני שלקבל דבר רוחני זה תלוי בלב ואם האדם לא שם לבו לזה אז הרי זה נאבד ממנו לכן צריך לדעת במה להחזיק, (וכמו"כ גם בשבת זה כך שבסעודה שלישית צריך להתבונן מה מקבלים מהשבת). ובחנוכה יש עוד ענין שצריך לשים לב לכוון בלב לזה כל' שלא די שיכוון על כלליות הענין של חנוכה אלא צריך לכוון בכל יום מח' הימים לקבל תוספת הארה כל' אור יותר גדול משל אתמול כי האור הנוסף כל יום נותן לאדם השגה אחרת ובבחינה ומדה אחרת ממה שניתן לו אתמול כי כך היה גם אז בשעת הישועה בשעה"ה דהנה איתא בהאר"י ז"ל הק' מה שמברכים שהחיינו וקיימנו והגענו לזמן הזה בכל חג הוא מפני שבזמן הזה חוזר וניעור זה מה שקרה אז כלומר בפנימיות הדברים זה חוזר ונעשה גם היום, וא"כ בחנוכה כפי שאנחנו נוהגים כבית הלל שמוסיפים והולכים כל יום שמדליקים נר נוסף א"כ זה לא רק זכר למה שהיה פעם שהנס היה מוסיף והולך עוד המשך של ימים אלא שגם היום נעשה כל יום תוספת נס בפנימיות הדברים, והפנימיות של הנס זה חוזר על עצמו כל שנה ואנחנו מקבלים מזה השפע כל שנה וצריכים להתעלות ע"ז, א"כ נמצא שכל יום נשפע תוספת עליה כל' בדרגה אחרת גבוה יותר משל אתמול ונמצא ששפע העליה של חנוכה הוא שונה קצת מבשאר כל המועדים שנעשה כל יום עוד

א. הכוונה וההכנה הנצרכת לקבל ההשפעה של חנוכה הענין שהיה נהוג אצל הרבה צדיקים לעשות סעודה בכל חג כשיוצאים ממנה וקוראים אותה סעודת נעילת החג הוא כי כל מה שהרווחנו בחג צריך לעשות מזה כלי ולעצור בתוכו ולחתום אותו בחתימה ולקחת איתנו ושלא יאבד מאיתנו למשך כל השנה ולשם זה עושים הסעודה בסוף החג, והטעם שעושים זאת עם סעודה הוא כעין שמובא ברש"י (... שכן היה המנהג תמיד שבכל דבר שרוצים לעשות לה קיום היו עושים זאת עם סעודה או אכילה וכן מצינו אצל יעקב עם לבן אחרי שעשה עמו ברית כתוב שם (בראשית ...) "ויאכלו שם על הגל ויקרא שמו וגו'". והנה העבודה הפנימיות שהאדם צריך לעשות בלבד הוא שיתבונן בסוף החג מה הרויח מכל החג ואיזה שפע רוחני קבל ממה שנשפע בחג הזה, כי צריך לכוון לזה בפירוש שרוצה בה ורוצה בקיומה אצלו שיהיה קנוי לו כי אם האדם לא יודע מה קבל והרויח בחג ולא מכוון לקנות בה קנין שיהיה נעשה שלו ושישאר קיים אצלו לא תוכל להשאר אצלו לכל השנה וה"ז זה דומה לענין יאוש שלא מדעת שההלכה היא שאע"פ שברור הדבר שאם היה הבעלים יודעים שנאבד מהם היו מתייאשים עכ"ז לא אומרים שלכן נחשב גם כך כאלו התייאש א"כ יודע ומכוון בפירוש, וכמו"כ לענינינו שאין אומרים שמכיון שאנן סהדי שאם האדם היה יודע מה נשפע בחג איזה שפע ה"ה יכול להשיג מתוך החג בודאי שהיה רוצה להחזיק בה והיה מכוון בכל חסו

הוא"פ לא יתקנו ח"ל מעיקרא דדינא להוסיף כל יום בנרות (אפי' מה שנתבאר שיש באמת תוספת הארה חלה) כי בחינת אור נוסף לא הקינו כלל הכלל אלא רק המעולים שבעם, ולכן מה שתקנו חיוב מדינה רק בדבר שהופיע בשעתו (ושחוזר וניעור כל שנה) לכל הכלל ישראל אבל מה שהופיע רק לחלק מהכלל על זה לא קובעים דבר קבוע לכל המעולים אלא היה בזה דרגות שונות ולכן נתחלקו לשני סוגים ומתוארים בברייתא מהדרין ומהדרין מן המהדרין והנה הברייתא מביא ענין ההוספה רק בתורת מנהג זה אומרים המהדרין מדליקין כך וכך והמהדרין מן המהדרין וכו', ובזה יתורץ עוד קושיא ידוע שאיך יתכן שהמהדרין מדליקין יותר נרות והיותר מהדרין עושים פחות שהרי איפכא (מבעיא ליה) מסתברא אלא י"ל כי כל א' עשה לפי מה שהרגישו והמהדרין הרגישו שכל יום מתוסף השפעת האור לבני ביתם יותר אמנם אצלם נשאר כיום הא' שקבלו שפע

כ"ה וכמבואר בכוננות שיש לכוון כל יום בשעת הדלקה על מדה ובחי' אחרת, אמנם לכה"ב שאין הכוונה לענין ובחינה אחרת לגמרי אלא פרטי אבות ענין כל יום אם היה כל יום בחינה אחרת לגמרי היו צריכים לברך כל יום שהחיינו וק"ל.
2 שאם היה רק ענין תוספת של המשך של עוד ימים היה מספיק במה שמשיכים להדליק עוד ימים נר א' כי בזה לבד היה זכר להמשך ימים ומכיוון שעושים תוספת נרות ה"ז סימן שבמשך הימים היה גם תוספת אור יותר גדול כל יום וכמבואר.
3 שזהו החילוק בין פסח לסוכות שבחג הסוכות בכל יום יש שינוי בקרבנות ויש שפע חדש בכל יום לכן אומרים הלל כאילו זה יו"ט בפני עצמו בגלל שיש שפע חדש, אבל בפסח זה אותו השפע מפני שאין חידוש בקרבנות ממילא אין הוספת שפע אחר לכן לא אומרים הלל השלם.

הוא"פ לא יתקנו ח"ל מעיקרא דדינא להוסיף כל יום בנרות (אפי' מה שנתבאר שיש באמת תוספת הארה חלה) כי בחינת אור נוסף לא הקינו כלל הכלל אלא רק המעולים שבעם, ולכן מה שתקנו חיוב מדינה רק בדבר שהופיע בשעתו (ושחוזר וניעור כל שנה) לכל הכלל ישראל אבל מה שהופיע רק לחלק מהכלל על זה לא קובעים דבר קבוע לכל המעולים אלא היה בזה דרגות שונות ולכן נתחלקו לשני סוגים ומתוארים בברייתא מהדרין ומהדרין מן המהדרין והנה הברייתא מביא ענין ההוספה רק בתורת מנהג זה אומרים המהדרין מדליקין כך וכך והמהדרין מן המהדרין וכו', ובזה יתורץ עוד קושיא ידוע שאיך יתכן שהמהדרין מדליקין יותר נרות והיותר מהדרין עושים פחות שהרי איפכא (מבעיא ליה) מסתברא אלא י"ל כי כל א' עשה לפי מה שהרגישו והמהדרין הרגישו שכל יום מתוסף השפעת האור לבני ביתם יותר אמנם אצלם נשאר כיום הא' שקבלו שפע

השמינית מה שנקרא בינה שזה כבר מרמז על מה שלמעלה מהעוה"ז זה כבר שייך לבחי' של מוחין זה החלק של עולם הרוחני, ולכן המספר שמונה זה מרמז על מה שלמעלה מהעוה"ז, זאת אומרת שאנחנו צריכים להגיע בחנוכה להתעלות למעלה מהעוה"ז להתרומם מעל כל העוה"ז ולחיות חיים רוחניים בלי להיות משועבד תחת שליטת החומר והטבע, לעולם שנקרא בינה שזה המדה והספירה השמינית, ואומרים רמז על זה (מה ששרים במזמור על חנוכה) בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים שהתבוננו החכמים שנקראים בני בינה שרנס חנוכה יש כאן ענין רוחני שמתגלה ולכן קבעו שמונה ימים.

והנה בכדי שנהיה יכולים לדבק עצמנו לרוחניות הזאת צריכים לעבור ולזכך קודם את השבעה מדות שנמצאים בתוך האדם ולהגיע לשמיני לקבל את המוחין, יש שלשה ראשונות מהספירות שנקראים כתר חכמה בינה (או חכמה בינה דעת) שאלו הם המוחין, האדם לא יכול לקבל אלו המוחין הרוחניים עד שיזכך קודם את השבעה מדות, ולכן קודם אנחנו צריכים לעבור שבעה ימים ורק אז יכולים להגיע ליום השמיני שזה כבר שייך לבינה שכבר נכנסים להמוחין שבעולם הרוחני (וידוע שהנשמה היא גם מעולם הבינה וגם גן עדן העוה"ב נקרא עולם הבינה) עכ"פ זה מה שצריך להגיע ביום השמיני, אבל צל"ד זה לא אומר שאנחנו נעשים כבר ביום ח' של חנוכה ממש קשורים לזה שמשנתנים לגמרי להיות רוחניים אלא שאנו מקבלים ביום זה את הכח והסגולה וההכשרה שעל"ז אנו מסוגלים יותר בקל להגיע לזה את זה מקבלים בחנוכה לכן צריכים לאחוז בזה.

ב.

מהו הופעת ז"ל הגנוז

והנה מובא בשם האר"י ז"ל הקדוש להסביר ע"פ הקבלה מה שכתוב שמצוה ההדליק נר חנוכה למטה מעשרה טפחים כי האור של השכינה יורד בחנוכה ומאיר למטה מעשרה, ואע"פ שהכלל הוא שאין (השראת) השכינה יורדת למטה מעשרה כדאיתא בגמרא (סוכה ה.) בכל זאת בחנוכה היא יורדת, והנה ילה"ב אם הפירוש הוא כפשוטו שהשכינה כן יורדת למטה מעשרה א"כ קשה מהגמרא שאומר לעולם לא ירדה השכינה למטה מעשרה תיבת לעולם משמעו תמיד בכל זמן אפילו בחנוכה, (בפשטות אולי היה אפשר לומר וליישב שבאמת השכינה היא למעלה מעשרה ולא ירדה אלא שמאירה משם לתוך המקום השפל ביותר שנקרא למטה מעשרה).

אבל אפשר לומר תירוץ כזה דהנה באמת השכינה מצד עצמה נמצאת בכל מקום כדאיתא (תק"ז קל"ב:) לית אתר פנוי מיניה, אלא יש מקומות מסוימים ששם זה מתגלה כמו בעולם הרוחני משא"כ בעוה"ז היא נעלמת בהעלם ומכוסה ולא יכולים לראות אותה ולהכיר זה הענין של השכינה בגלותא אבל בודאי שנמצאת בכל מקום, וכשיש השראת השכינה בעוה"ז הכוונה היא שענין הגילוי של השכינה שהמקום הקבוע שלה זה למעלה בעולמות העליונים לפעמים האור והגילוי יורד

ומאיר משם גם בתחתונים בעוה"ז ואז ניכר הגילוי גם בעוה"ז, אבל זה לא יורדת למטה מעשרה כלומר גילוי הדרגא הזה של השראת השכינה שהיא למעלה לא יורדת לעוה"ז למטה מעשרה אלא שלפעמים בכל זאת היא מאירה מלמעלה גם ללמטה מעשרה, אבל בדרגא של למטה מעשרה שם במקום ההוא השכינה לא מתגלה מפני שיש כיסוי שמכסה ומונע מלראות את גילוי השכינה שם.

אבל פעמים שקורה בקיעה וסדק במסך המבדיל (שבתוך הדרגא של למטה מעשרה שהוא זה שמונע מלהכיר ולראות את גילוי השכינה שם) אז השכינה מתגלת גם למטה מעשרה, כלומר מה שהגמרא שללה זה רק שדרגת הגילוי שיש בבחינת למעלה מעשרה הגילוי הזה לא יורד לבחינה של למטה מעשרה, אבל מכיון שיש שכינה גם בדרגא של למטה מעשרה מפני שלית אתר פנוי מיניה והקב"ה ממלא כל עלמין אלא שלא יכולים להכיר ולראות את גילוי השכינה שם מחמת מסך המבדיל, אבל כששוברים את הקליפה של העוה"ז את המסך המבדיל שיש שם א"כ נעשה כמו בקיעה ומתגלה למטה בתוך העשרה מה שנמצאת בפנימיות גם למטה מעשרה זה החיות של השכינה שיש שם שזה נותן החיות שם לדרגא של למטה מעשרה זה מה שמתגלה ויכולים להשיג גם למטה מעשרה, וא"כ זה לא נקרא שירדה השכינה למטה מעשרה אלא מה ששם נמצאת הרי זה מתגלה כלומר מתגלה מה שנמצא שם למטה מעשרה.

התוס' מביא (במסכת שבת כ"ב:) שכל הארבעים שנה שהלכו לאורו לא הלכו לאור השמש כי הענין היה מכסה אור השמש אז הלכו לאורו יתברך זה היה אור הגנוז, ותוס' מביא שם חז"ל באור הזה שהיה בזמן דור המדבר היו יכולים לראות אפילו מה שנמצא בתוך טפיח (כלי חרס), הדופן של הכלי חרס לא היה מפסיק מהאור הזה שהיה נכנס בתוך כל הדפנות והיה בוקע כל מחיצה והיו יכולים לראות מה שנמצא בתוך כלי חרס זה האור הגנוז.

זה מה שקורה בחנוכה שהקב"ה מאיר לנו מהאור הגנוז הזה בתוך המסך המבדיל מפני שאין שום מסך המבדיל לאור הגנוז הזה, והנפק"מ למעשה בין אור השכינה שמשגיגים בלמטה מ' בחנוכה לבין מה שמשגיגים בהשראת השכינה שלמעלה מעשרה נתבאר בהמשך הדברים.

ג.

מה יכול כל א' להרוויח מאור הגנוז

והנה מובא בספר יצירה (פרק ה' ו') שכל דבר שנמצא בעולם הרי הוא נמצא גם בזמן וגם בנפש, וכל דבר שנמצא בנפש נמצא גם בזמן וגם בעולם כלומר במקום, (זה נקרא עש"ן ר"ת עולם שנה נפש עולם זה מקום שנה זה זמן ונפש זה בני אדם), ומכיון שבחנוכה מצד הזמן אפשר לגלות ויכולים לראות את השכינה שנמצאת למטה מעשרה מפני שאז המסך הזה נבקע, כמו"כ אפשר לגלות את השכינה במקום בעולם שזה למטה מעשרה שזה מקום הקליפות חשוך מאד והעוה"ז בעצם הוא גם

למטה מעשרה אבל במשך השנה האדם צריך להתעלות קצת מעל עשרה כדי לקבל השראת השכינה, ובחנוכה יש השראת השכינה גם במקום של העוה"ז למטה מעשרה.

וכמו"כ בנפשות שהם בבחי' למטה מעשרה לכן מובא בספ"ק בשם הצדיקים על מה שאיתא בגמרא (שבת כ"א.) פתילות ושמינים שאמרו שאין מדליקין בשבת אבל מדליקין בהן בחנוכה בין בחול בין בשבת, הכוונה לאלו האנשים שהם כל כך שפלים ורחוקים מהרוחניות שאפילו בשב"ק הם לא יכולים להתעלות ולהדבק ברוחניות, אבל בחנוכה מדליקים אותם כלומר שהנשמות שלהם יכולים להדליק אותם שיתעלו ויהיו דבקים ברוחניות, מכיון שבחנוכה זה הזמן שהשכינה מתגלה גם במקום היותר נמוך ושפל בבחינת למטה מעשרה לכן אפשר לקבל תיקון גם לאדם שנמצא למטה מעשרה.

יש נפשות כאלו שהעבודה שלהם תמיד למטה מעשרה הם לא יכולים להתעלות למעלה מעשרה, אדם רגיל יכול להיות פעמים למטה ופעמים למעלה כגון בשבתות ובזמנים של התרוממות שיש לו מוחין דגדלות בעבודת ד' אז הרי הוא למעלה מעשרה ופעמים נופל למטה מעשרה, אבל יש נפשות שתמיד הם למטה מעשרה כי גם בנפש צריך להיות הענין הזה של למטה מעשרה, ולכן הנפשות שהם למטה מעשרה העבודה שלהם תמיד נמצאת למטה מעשרה.

יש גם בעולם בחי' של למטה מעשרה (בדרך כלל עולם זה מקום בעולם אבל לפעמים) יש תקופה בעולם שכל העולם הוא למטה מעשרה שאין מקום להתעלות אפילו מי שראוי להתעלות אפילו צדיקים נמצאים למטה מעשרה, היום בתקופתינו אפשר לומר שעכשיו כל העולם נמצא למטה מעשרה, במצב הרגיל לא כל העולם נמצא למטה מעשרה אלא יש בעולם מקומות שהם מלאים קליפות מקומות חשוכים שמלאים חושך הרי החושך שם זה למטה מעשרה, אבל היום כל העולם נמצא למטה מעשרה זה התקופה שלנו היום, ולכן ממילא כל הנפשות נמצאים ג"כ למטה מעשרה אם לא מצד נפשו אז מצד התקופה מצד העולם כלומר מצד המצב של העולם, מי שמסתכל היום על המצב של העולם רואה את ההשחתה שיש בעולם כל השליטת הקליפות שיש בעולם כל מיני וסוגי היצה"ר שהיו מששת אלפי שנה עד היום נמצאים ושולטים היום בעולם א"כ העולם כולו היום למטה מעשרה זה המצב של העולם, בזמן כזה א"א לאדם להתעלות הרבה ולהיות בעליה כמו שפעם כדאיתא בגמרא (סנהדרין י"א.) ראוי זה שתשרה עליו שכינה אלא שאין דורו זכאי לכך בחינה כזו יש היום לכולם.

והנה הזרע קודש אומר שבגלות יוון יש מחשבות שבאים מעולם התוהו כלומר שבאים לאדם בתוך מוחו סתם מחשבות בטלות של מה בכך שאין שום תועלת בהם, ובעולם התוהו החשך והשקר מרובה מאד ומבטל אור האמת ואין יכול להבדיל האמת

לבא תרד וכמ"ש (ישעיה י"א ט') ומלאה הארץ דעה את ד' א"כ בודאי שהשכינה תתגלה בל"מ גם למטה מעשרה.

והנה מלשון הגמרא שכתוב לעולם לא ירדה שכינה ולא כתוב מעולם ועד עולם שלא תרד משמע שלעתיד

ו לכן גם מילה היא ביום הח' כי מצות ברית מילה היא מה שמכשיר את האדם להרוחניות כנוכח.

מן השקר מפני שהאמת מעורב תוך השקר ומרובה עליו ומפני זה אפילו אמת לא יכול לבטל את השקר, זה דומה למה שאמרנו שהאור לא יכול לסלק את החושך והחושך מכבה את האור, ועל דרך זה היה בגלות יוון שהיה חשכות גדול שלא היה אפשר לישראל לעשות עבודה שלימה עבודה תמה בלתי לד' לבדו בלי מחשבות פסול.

וזה ענין תוהו ובוהו וחשך שדרשו חז"ל (בראשית רבא ג') על גלות יוון, ואח"כ הקב"ה עשה הבדלה שיהיה אפשרות שיהיה האמת לבד וזהו מה דכתיב אחריו ויאמר אלקים יהיה אור ויהי אור שלהיות האור הזה מעורב בחשכות הקב"ה אמר שיתפשט האור עד שזה יבטל את החושך ויהיה כח למחשבות הטובות והאמתיות להאיר במדת הבינה בחכמה ובשכל המאיר להתרבות ולהתפשט ויתגלה האמת לאמתו ויתבטל השקר, וזהו מה שהקב"ה מסר את היוונים בידיהם שרצו להשכיח תורת אמת ולהעבירם מחוקי רצונך שמסרם הקב"ה ביד עוסקי תורתך ונתבטל השקר ונתגלה האמת ועשו שם קדוש בעולמך, וענין זה היה מורה על התחלת הגאולה העתידה שאז יהיה להעביר השקר מן הארץ ויתגלה האמת ויהיה ד' אחד ושמו אחד, וע"י שאנו זכינו לנס חנוכה ומדליקין נרות ממשיכין את הגאולה העתידה, ע"י נר חנוכה ממשיכין תיקון כל העולם שיהיה ע"י אור האמת וכל זה התחלה והכנה לגאולה העתידה שאז יתבטל השקר ויתגלה האמת ויהיה תיקון העולם ואז יהיה ד' אחד ושמו אחד, כך הוא מסביר הענין הזה.

ולהסביר את זה איך זה נוגע ומתבטא למעשה י"ל כך דהנה יש נפשות כאלו שהם שייכים למטה מעשרה הם לא יכולין להתעלות ממצבם ולעלות מדרגות, לכן העבודה שלהם תמיד למטה מעשרה ושם היא עבודתם ותקונם שהם צריכים תמיד ללחום נגד החושך, ובפרט בזמן שלנו היום שכל העולם כולו הרי הוא נמצא בצורה כזאת ובמצב כזה על זה נאמר בגלות (דברים ד' כ"ח) ועבדתם שם עץ ואבן וגו' ובקשתם משם את ד' אלקיך ומצאת, דהיינו אע"פ שנמצאים בכזה מצב שפל וגרוע מאד בכל זאת ע"י שמבקשים משם את ד' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך הפסוק מבטיח לנו ומצאת שנמצא שם את השכינה ששורה למטה מעשרה בתוך הגלות בתוך המצב של ועבדתם שם עץ ואבן זה תוך המצב הזה גם נמצא שם את השכינה, וזה ענין והמצב של חנוכה.

וצל"ד שמי שנמצא במצב הזה אין לו מה לקנאות בצדיקים או בבעלי מדרגה מפני שהוא מוצא את השכינה לא פחות מהם ולא רק זה אלא יותר מהם כדאיתא בגמרא (ברכות ל"ד): במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, ואותם שהם נמצאים למטה מעשרה הם בבחינת במקום שבעלי תשובה עומדים כי בשביל להיות בדרגה הזאת לא צריך להיות דוקא בעל עבירה, אלא מי שעובר ריידות במדריגה שלו הוא צריך תמיד ללחום כדי לחזור ולהתעלות זה כמו בעל תשובה ולכן ע"י הרי הוא

מתעלה יותר מצדיקים גמורים, ולמה זה כך מפני שהמלחמה שאדם צריך לנהל למטה מעשרה הרי זה מטרת כל הבריאה שבשביל זה נברא העולם כדאיתא בחז"ל (מדרש תנחומא נשא ט"ז) התאוה הקב"ה שיהיה לו דירה בתחתונים כמו שיש לו דירה בעליונים לכן ברא את העוה"ז שזה התחתונים ושם אנחנו נגלה את ד' ונעשה דירה להקב"ה זה העבודה שלנו ובזה יתקיים הרצון של הקב"ה, וא"כ כמה שזה יותר למטה ואנחנו עושים שם דירה להקב"ה בזה אנחנו מגיעים למטרה ונעשים שותפים עם הקב"ה למעשה בראשית.

אבל כל הדורות שלפננו עדיין לא הגיעו למצב הזה בחנוכה זה היה רק בזמן של היוונים, אבל אנחנו כן מגיעים למטרה הזה מפני שאנחנו צריכים לשבור את הקרח הגדול והנורא הזה שנמצא למטה מעשרה זה המקום היותר נמוך למטה ושם אנחנו צריכים לגלות את השכינה, זה עבודה שהאדם נעשה ע"י כמו שחור כמ"ש (שה"ש א' ה') שחורה אני ונאווה האדם צריך להיות נעשה כמו אלו שעובדים בבורות עמוקים באדמה שהם שחורים מהעפר השחור שיש שם, וכמו שמנקים את העשן של התנור נעשים שחורים מזה כמ"כ זה המצב שלנו היום שבו אנחנו נמצאים, אבל דוקא המצב הזה הרי הוא מביא את העולם למטרה שלו לגלות את הקב"ה ממקומות היותר נמוכים ושפלים ולכן העבודה שיש לנו היום בכזה מצב הרי זה עבודה חשובה מאד, וזה הסיבה גם למה במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, נמצא כך שאנחנו יכולים למצוא את הקב"ה לא פחות ממה שהצדיקים מגלים את הקב"ה בתוך הבית המקדש וכדומה.

אבל איך יש לנו כח לעשות את זה הרי אנחנו מכירים את עצמנו שאנחנו אנשים שפלים וחלשים איך יכול להיות שאנחנו עם החולשה והשפלות הזאת שלנו נעשה את העבודה היותר חשובה, ומה עם כל העבודה של הצדיקים שבכל הדורות האם הם לא יכלו לעשות את זה אלא רק אנחנו יכולים לעשות את זה איך אפשר להבין את זה, אבל הענין הוא כך אנחנו צריכים לדעת בודאי שהחכמה שלנו לא מגיע כלל לחכמה של הראשונים אנחנו דומים כמו המשל שכתוב בספה"ק כנס על גבי הענק שצריכים להוסיף משהו על מה שעשו הראשונים ואז משיגים את המטרה, ולכן אם שמים ננס על גבי הענק בודאי שהננס הרי הוא לא יתגאה על הענק לחשוב שאני יותר גבוה ממך מכיון שאני מגיע יותר גבוה ממך, כי אדרבא רק מפני שהוא נמצא על גבי הענק והענק מרים אותו הרי הוא מגיע יותר מהענק, לכן אע"פ שזה נכון שהענק לא יכול להגיע למה שזה יותר ממנו שבגלל זה הוא לוקח את האדם הקטן הננס על כתפו ונמצא שהענק צריך להגיע ע"י האדם הקטן הזה, אבל עם כל זה בודאי שהענק גדול יותר מהננס ועל כן רק אחרי העבודה וההתחלה של הענק שמרים אותו אז הננס יכול להגיע לעוד יותר שזה המטרה.

ובזה מובן כל ענין העבודה בדרגה שלנו

והוא שכל מה שאנחנו יכולים לעלות ולהגיע יותר למטרה של הבריאה לגלות את הקב"ה ממקומות היותר נמוכים ושפלים, הרי זה רק מפני שכל מה שאנחנו עושים אנחנו רק מוסיפים על מה שעשו כל הדורות הראשונים הצדיקים הענקים האלו שעל כתפיהם אנחנו נמצאים לכן אנחנו יכולים להגיע למטרה מה שהם לא יכלו להגיע, אבל בלי כל העבודה שלהם בודאי שגם אנחנו לא היינו יכולים לעשות מה שאנחנו צריכים לעשות.

אבל מה גורם שנקבל את הכח לעבוד בדרגה הנמוכה והשפילה שלנו, בזה אפשר לומר שמקבלים את זה מהנרות חנוכה הם שנותנים לנו את האור הזה שזה יאיר לנו את החושך למטה מעשרה, ז"א מה שחנוכה היה בכל השנים ובכל הדורות פעם אחת בשנה בזמן של כסליו וטבת אבל אצלנו הענין של חנוכה זה קבוע כל השנה מפני שזה עיקר העבודה שלנו, ולכן בשבילנו חשוב לקבל מחנוכה מפני שזה מוסיף לנו יותר ממה שהיה בכל הדורות הראשונים זה הכלי מלחמה שלנו על כל השנה מפני שאנחנו נמצאים בדרגה ובמלחמה הזאת כל השנה, על כן צריכים לכוון בחנוכה ולהשתדל בכל כחינו לקבל את השפע שנשפע בחנוכה וליזהר להחזיק בה היטיב בבחינת אחזתיו ולא ארפנו יותר מכל המועדים.

ועפ"י אפשר לפרש את הפסוקים בתהלים על המצב שלנו במש"כ (פסוק י"ח י"ט) "כי אתה תאיר נרי ד' אלקי יגיה חשכי", "כי אתה תאיר נרי" זה רמז על נר חנוכה שע"י ז' וד' אלקי יגיה חשכי" אפילו לאדם שהוא שפל בבחי' חושך.

ועוד יש לפרש בפסוק (תהלים קל"ט ח) "אם אסק שמים שם אתה ואצילה שאול הנך", גם אנחנו נמצאים בשאול שזה בחי' למטה מעשרה ואפילו שם (פסוק י') "גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך", (פסוק י"א) "ואמר אך חשך ישופני ולילה אור בעדני", (פסוק י"ב) "גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה", ויל"פ ע"פ האמור באופ"ז שאע"פ שאני מרגיש שאני נמצא בשאול בכל זאת אומר דוד המלך אני לא מתייאש מפני ש"הנך" אתה נמצא כאן ג"כ וא"כ אני אגלה אותך כאן, (פסוק י') "גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך", כי הרי מי מחזיק אותי ונותן לי חיות שם בבחי' למטה מעשרה גם אתה א"כ סימן שאתה נמצא שם כי אתה מחיה את כולם ולכן אני אחפש אותך שם ואבקע את כל המניעה ואגלה אותך שם ואחזיק בך ואז ה"לילה יהיה אור בעדני", אני אמרתי קודם "אך חושך ישופני" מפני שכאן החושך מכסה אותי לכן אני לא יכול ללחום נגד החושך הזה, אבל מכיון שגם שם אתה נמצא א"כ ו"לילה אור בעדני" גם חושך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה", שהאור הזה שמופיע אנחנו מקבלים את זה ע"י שאנו עושים את מצות חנוכה כראוי דהיינו בכוננת הלב ובהתלהבות ושמחה והתעוררות והודאה לד' שאנחנו מכניסים במצות נר חנוכה.

ד.

"עד שתכלה רגל מן השוק"

ויש להוסיף עוד שהאור הזה שמתגלה למטה מעשרה הרי זה אור יותר גדול מהאור הרגיל, דהנה כתוב בפסוק (תהלים קל"ט ח') אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, המלאכים בשמים מרגישים שהקב"ה נמצא שם כלומר רחוק מהם ועדיין הם לא השיגו מספיק את מקום כבודו ואת אלקותו יתברך ולכן הם אומרים איה מקום כבודו הם עדיין מחפשים את האור שנמצא בעולמות העליונים, אבל "ואציעה שאול" אם האדם נמצא בשאול ושם הוא מגלה את הקב"ה "הנך" אתה נמצא אצלי, שם במקומות הנמוכים לא שואלים איה לא שם מרגישים שהקב"ה נמצא ממש על ידינו מפני ששם מתגלה אור יותר גדול עד כדי כך שמרגישים את השכינה אצלנו ממש, האדם שעובד בצורה ובמצב של למטה מעשרה כשהוא זוכה לגלות את האור השכינה שבוקע את הלמטה מעשרה אז מתגלה לו אור שזה בבחי' הנך גילוי השכינה מה שיתגלה לעת"ל לכל העולם כולו כמ"ש (ישעיה י"א ט') ומלאה הארץ דעה את ד'.

והנה האור הזה הרי הוא דבר חשוב מאד ולכן בכדי שלא יהנו ממנו הרשעים שלא ראויים להנות ממנו הקב"ה גניזו וכל מה שהאור יותר גדול אז צריך גניזה וכיסוי יותר עב מפני ב' סיבות א' שלא יאיר לחוץ דרך המכסה ועוד שלא יוכל למצוא את זה בקל כל אחד ואחד גם מי שלא ראוי לזה, לכן דוקא זה שנמצא במצב כזה בתוך הכיסוי הגדול הזה שם יש אור יותר גדול ומי שזוכה לגלות את זה הרי הוא מגלה את האור היותר גדול של הנך.

זה העבודה שלנו בדור של עקבתא דמשיחא שזה דור בחי' רגלין דרגלין כמו דאיתא בגמרא (שבת כ"א:): על האור של חנוכה שצריך שידלק עד שתכלה רגל מן השוק הכוונה לעבודה של הדורות שהם בבחי' רגל עקבתא דמשיחא שזה התאבקות עם קליפות גסות ושפילות מאד שאפילו מי שהוא בדרגא של לומד תורה צריך להתאבק עם זה מה שבדורות הקודמים היה זה מצוי רק אצל עמי הארץ ואנשים שפלים וגסים אנשי הרחוב שזה נקרא רגל השוק וזה הכונה שהאור של חנוכה שהוא מאור הגנוז הוא הכח היחיד שיוכל לשבור ולבטל את הקליפות האלו והנה בדור שלפנינו לא היה להקליפות הללו כח חזק ולכן לא יכלו להכשיל אלא עמי הארץ וכדו' משא"כ היום הם קליפות קשות שבכחם לכבוש גם לומדי תורה וכדו' ולזה צריכים את האור חנוכה אור הגנוז שיכול להאיר גם דרך דופני הכלי חרס, ולכן מי שלא מכוון לבו בחנוכה לקבל שפע זו אין לו נשק וכלי קרב עם מה ללחום במשך כל השנה עם יצרו החזק ממנו אפילו בדברים שפלים כאלו שלכן נקראים רגלין שזה רמז על דברים שפלים כמו הרגל שזה חלק השפל שבקומת האדם כולו, נמצא שהאור של חנוכה צריך להרים אותנו עד שתכלה רגל מן השוק העבודה של הרגלים שזה בחי' רגלין דרגלין, כלומר אנחנו צריכים ללחום עבודה קשה עד שיהיה תיקון

השלם כמ"ש הזרע קודש שע"י האור של חנוכה זה מביא את העולם לתיקון השלם, אבל זה עבודה ומלחמה קשה מפני שהאדם מרגיש שנמצא במקום חשוך מאד, אבל באמת צ"ד שהעבודה שלו חשוב כל כך שזה מגיע ומביא את האדם למטרה שלו.

ה.

איך אנחנו יכולין לפעול יותר מבכל הדורות והנה צריכים לשים לב מה שנתבאר וחסות מאד שכל מה שאנחנו עושים הרי זה רק מפני שאנחנו מסתמכים על כתפיהם של הראשונים הענקים והולכים בעקבי הצאן ולא מתגאים שיש לנו כח לעשות, כי אע"פ שצריך להתחזק בויגבה לבו בדרכי ד' אבל בכל זאת חייבים לדעת שאין זה מכח עצמינו אלא שאנו מתגאים בירושת אבותינו שהעניקו לנו וכמו שאומרים כל יום בבוקר מה כוחינו וכו' אבל אנחנו עמך בני בריתך בני אברהם וכו' לפיכך אנחנו חייבים להודות לך וכו' מה יפה ירושתינו וכו' וכאמור שאנחנו מסתמכים על הדורות שלפננו, מפני שאנחנו רק מוסיפים על הדורות שלפננו ובכח שלהם אנחנו באים לעשות זה החיזוק שצריך להיות.

אפשר להבין למה הקב"ה הוריד אותנו בדור כזה שפל בתקופה של למטה מעשרה ובמצב כזה קשה למה קבלנו העונש הזה, יש שחושבים הלואי שהיינו בדורות הראשונים שלפננו אז המצב היה אחרת הייתי יכול לעבוד הרבה יותר, אבל צ"ד שזה לא כמו עונש עבורינו אלא אדרבה הרי זה טובה גדולה עבורינו כי מפני שאנחנו אנשים קטנים ושפלים כמו ננסים הקב"ה סידר בדוקא כך בכדי שח"ו אם יהיה הננס למטה והענק למעלה על גבי הננס יהיה נדרס מהענק לכן הוריד אותנו דוקא עכשיו אחר העבודה של כל הענקים, ולכן אם אנחנו מסתמכים על כתפיהם והולכים בעקבותיהם כמ"ש (שה"ש א' ח') צאי לך בעקבי הצאן וממשיכים את העבודה שלהם ואנחנו יודעים שאנחנו כלום ונשארים עם השפלות והעונה שלנו, וכל מה שאנחנו חשובים הרי זה רק מפני שאנחנו מסתמכים על הראשונים ממילא יש לנו כח ואנחנו יכולים להגיע למטרה ולעזור להם להעלות אותם למטרה שצריכים להגיע.

ולכן עבודות הללו שנראים כאלו עבודות ותפקידים קטני ערך שמתעסקים עם דברים שפלים כאלו שה"ז כמו עבודה של הוצאת ונקיון אשפה ובמשל הגשמי העוה"ז השכר עבור עבודה כזאת היא קטנה מאד, אמנם לא כן היא בעבודה רוחנית זו אלא אדרבה שכרנו מרובה יותר בהרבה משכרם של הדורות הקודמים לנו וזה מפני מה שנתב"ל שמכיון שאנו נמצאים בתוך החושך לכן מגיע לנו כל דבר ביגיעה גדולה לכן ה"ז משתלם כפי שאמחז"ל לפום צערא אגרא, ועוילה"ב דבר חשוב שכל העבודות של כל הדורות קשורים ומצטרפים יחד כי ה"ז כמו בנין שלם עם הרבה קומות ולכן אנו מוסיפים בעבודה שלנו עוד קומה ועוד נדבך לעבודת הדורות שלפנינו וכנ"ל שאנו מוסיפים כמו שהננס מוסיף על גבי

הענק, אמנם זה תלוי אם אנחנו מכירים בזה שאנו קטנים וננסים ואז אנו מכוונים להצטרף ולהוסיף לעבודתו ולבנינו של הענק.

ולכן אם אחר שיש לנו החלישות הדעת הזאת אנחנו לא מגיעים ליאוש אלא אנחנו מתחזקים ועושים, ואיך אנחנו מתחזקים בזה שאנחנו מסתמכים על הדורות שלפננו ולכן ביחד עם החיזוק נשארים עם העונה מפני שיודעים שאנחנו רק כננס רק אז אנחנו מגיעים לגדולה יותר משלהם ויש לנו הזכות הזה של ומצאת שם את ד' אלקיך.

נמצא כך שמה שאנחנו נמצאים בחלישות הדעת זה טוב לנו כדי שאנחנו נדע את כל המצב שלנו ולא נתייאש ע"י שאנחנו נתחזק ונסתמך על הראשונים וע"ז אנחנו גם נזכה לעלות, משא"כ הראשונים היו צריכים לעבוד מכח עצמם אבל אנחנו לא צריכים לעבוד מכח עצמנו הכל מוכן לפננו כבר אלא אנחנו צריכים להיות רק כננס על גבי הענק ולסיים את העבודה המוטלת עלינו, אבל אם רוצים להרגיש שאנחנו עושים שאנחנו צדיקים שאנחנו מצליחים בעבודת ד' אם אנחנו רוצים להרגיש כך אז אנחנו בוחרים שישומו אותנו במקום הענקים אז מה יהיה מאתנו כי הרי אנחנו רק ננסים, ועל כן לפי מה שאנחנו זה טוב לנו שאנחנו נמצאים כך שיכולים רק להצטרף ולהסתמך עליהם, אבל ביחד עם זה צ"ד שבאמת שלך גדולה משלהם אנחנו משיגים ע"ז גדולה יותר משלהם כי ע"י כחם אנחנו זוכים ועושים ומשלימים ומסיימים מה שהם לא יכולים לעשות את זה.

זה הדרך מאיר לנו קצת איך יכולים להיות בענוה בתכלית השפלות לדעת השפלות שלנו ובכל זאת שיהיה לנו ויגבה לבו בדרכי ד' להתחזק ולשמוח ששמו אותנו במקום הזה דוקא כדי שנוכל לזכות לכל זה ואם לא היינו בדור הזה לא היינו זוכים לכל זה, ולכן זה מה שהאדם חושב הלואי שהייתי בדור שלפני זה הייתי יותר מצליח צ"ד שאם הייתי בדור שלפני זה אפילו אם הייתי חי אלפים שנה לא הייתי יכול לזכות לזה, אתה צריך להודות לד' ששם אותך בדור הזה כי רק כך עכשיו אתה יכול לזכות בקל לדבר גדול ועצום כזה לכן זה צריך להיות שמחה גדולה בשבילנו, אבל זה רק בתנאי שאיכפת לנו המצב השפל שלנו ויש לנו קודם ההתמרמרות על זה ובכל זאת הוא מתחזק בעבודת ד' לעשות בשמחה, אבל אם האדם לא איכפת לו כלל המצב השפל שלו אלא הוא שמח והולך כך בקלות הדעת זה לא שווה כי כל המעלה זה רק אם זה הגיע מכח עבודה.

המצב של העולם היום נראה הפוך מכל זה יש חושך כל כך גדול זה נורא ואיום, החושך של העולם היום הוא שכל העולם הולכים בדרך זה של אני ואפסי עוד זה המתיוונים של היום שלומדים והולכים בחכמה והשכלת היוונית, זה הכותרת שלהם שכל הזמן כותבים ואומרים ומלמדים דבורים כאלו שיש לך כח גם אתה יכול "בטחון עצמי" "העוצמה שלך" כל מיני דברים כאלה, צ"ד שזה היפך התורה הקדושה וזה קליפה יוונית וחושך יווני ממש.

ו.

"ביאור איך אפשר לתקן בחנוכה אפי' מה שלא נגמר התיקון ביוה"כ"

הנה בעבודת ד' יש שני דרכים לשבור ולבטל את כח הרע של היצה"ר יש עבודה של סור מרע ויש עבודה של עשה טוב העבודה של הסור מרע זה מלחמה כבדה לשבור את היצה"ר מפני שזה ללחום כנגד היצה"ר פנים מול פנים שזה קשה מאד, והאדם שרואה לפני עיניו את היצה"ר הגדול שיש לו הרי הוא חושב איך אני יכול לכבוש את כל היצה"ר הזה".

אבל התשובה היא שיש עוד דרך להתגבר ולכבוש את היצה"ר והוא דרך של עשה טוב דאיתא בספה"ק שאם האדם ירבה באור של הקדושה ע"י שירבה באור של התורה ויעשה הרבה מצות וירבה כל כך בעשה טוב עד שמגודל האור שיצא מהמצות שעשה הרי זה יכבוש ויבטל ויגרש את כל היצה"ר ממנו, זה הענין של למוד התורה שהאדם מכניס בלבו שע"ז היצה"ר עוזב אותו כמ"ש בגמרא (ברכות ה.) לעולם ירגיז אדם יצה"ט על יצה"ר ואם לאו יעסוק בתורה, וגם איתא (סוכה נ"ב: קידושין ל':) אם פגע מנוול זה משכהו לבית המדרש אם אבן הוא נימוח אם ברזל הוא מתפוצץ, כלומר אם פגע בו מנוול זה מחוץ לבית המדרש שאז קשה מאד לאדם ללחום נגדו אז תמשיך אותו לביהמ"ד ושם הוא נמס מכח התורה הקדושה כמ"ש על התורה (ירמיה כ"ג כ"ט) כפטיש יפוצץ סלע שאז היצה"ר יהיה נימס מכת זה.

נמצא א"כ שיש שני דרכים לכבוש את היצה"ר ולכאורה הדרך הפשוטה והיותר קלה היא הדרך השניה שהאדם יעסוק במצות וירבה בעשה טוב ממילא ע"ז יגרש את הרע ממנו וישרוף אותו מכת הקדושה, ואיתא בספה"ק איפה שמכניסים אור של קדושה הקליפות לא יכולים לסבול את זה והם נשרפים מהאור של הקדושה, זהו מה שאומרים בסעודה שלישית רעו דיליה דגלי ליה לבטלא בכל קליפין הקב"ה רוצה שנגלה האור של הקדושה וזה מה שמגרש את כל הקליפות ואת היצה"ר.

והנה איתא במדרש (ויקרא רבא כ"א) אם עשה אדם חבילות של עבירות יעשה חבילות של מצות כנגדם, כלומר הכפרה והתיקון לכל העבירות שעשה יעשה חבילות של מצות כנגדם, יש מפרשים כנגדם הכוונה שזה יהיה מגבילות מול העבירות שעשה ז"א באותו הענין שעשה העבירה באותו הענין יעשה המצות כדאיתא בספרי מוסר שאחר שעשה האדם תשובה ויודוי וחרטה צריך לעשות תשובת המשקל ותשובת המשקל זה באותו אבר שעשה בו עבירה באותו האבר יעשה בו מצוה, ובאותו סוג של העבירה שעשה כנגדו יעשה המצות שהם מכוונים כנגדו שזה דומה לענין הזה, למשל אם האדם עשה מחלוקת או דבר לשה"ר אז יעשה וירדוף אחר השלום ויעשה שלום בין איש לאשתו ובין אדם לחבירו כל דבר מגביל זה לעומת זה ובזה יהיה התיקון. **אבל** צלה"ב מה זה ענין החבילות של מצות

שיהיה כנגד כל העבירות הרי אם אדם עושה מצוה אחת במדרגא גדולה למשל אם המצוה נעשה בענוה שהאדם הוא שפל בעיניו הרי זה חשוב פי אלף ממה שהמצוה נעשית ע"י בעל הגאווה כדאיתא בארחות צדיקים (שער ב' שער הענוה) שהמצות של העניו מתקבלות פי אלף מהמצות של בעל גאווה, ודומה לענין הזה כתוב גם באבות דר' נתן (פרק ו') מצוה אחת בצער חשוב יותר ממאה מצות שלא בצער, ז"א יש לפעמים מצוה קטנה אחת ששקול כנגד הרבה מצות ומכ"ש מדה טובה מרובה ששקול כנגד הרבה עבירות, א"כ מה הענין שיעשה חבילות של מצות למה לא כתוב שיעשה מצוה אחת כתיקונה בדרגא היותר גדולה, ואדרבא ראוי יותר להיות כתוב כך כי הרי מדובר במי שהוא בעל תשובה ויודע שהוא חטא וא"כ יותר קל בשבילו להיות שפל בעיניו ולעשות את המצוה בענוה וא"כ מצוה אחת שלו יכולה לבטל הרבה עבירות ולגרש ולמחוק הרבה מהרע, ובאמת זה כך אם האדם עושה מצוה שנעשית בכונת הלב גדולה במדרגא גדולה מאד הרי זה שובר הרבה קליפות יותר מאשר מאה מצות בלי כוונה כי זה שקול כנגד הרבה מצות.

והנה בכדי להבין התירוץ על זה יש להקדים הקדמה אחת וזה דהנה בחנוכה אנחנו מקבלים מהאור הגנוז אור גדול מאד שהאור הזה הרי הוא יכול לבטל את כל היצה"ר ואת כל הרע ולתת לאדם תיקון, ומובא בדברי חיים שבחנוכה יכולים לקבל תיקון אפילו עבירות כאלו שלא מועיל תיקון בשאר הימים ואפילו ביוה"כ לא מועיל כמו למשל החטא הידוע וכל העבירות שקשה מאד לעשות תשובה, אבל בחנוכה אפשר לתקן גם את זה כי מכיון שהענין של חנוכה זה למטה מעשרה א"כ האור בחנוכה מגיע גם למטה מעשרה ולכן בקל יוכל האדם לתקן כל שאר עבירות שלו בחנוכה ע"י האור של חנוכה, א"כ נמצא שחנוכה זה זמן כל כך גדול שיכולים לתקן אפילו מה שלא נגמר התיקון ביוה"כ.

והנה האור הגנוז הזה הרי הוא נותן לנו לראות בכל דבר את האור שבו כי אפילו בכל היסורים ובכל הרע יש גם אור מפני שבאמת הכל זה חסדים אלא הם מכוסים, ולכן צל"ד כשהקב"ה נותן לאדם יסורים הרי זה באמת לטובתו והטובה הפשוטה היא שזה לכפרת העוונות וחוץ מזה עוד טובה שזה מעלה את האדם, ועל כן האדם שרואה ביסורים את הטוב שבזה הרי הוא יכול לשמוח עם זה ויכול להודות ולהלל על זה כמו שאיתא (ברכות ל"ג:) חייב אדם לברך על הרעה את שמברך על הטובה כי אם רואים בזה את החסד ממילא יכול להלל ולהודות, ועפ"ז ילה"ב למה בחנוכה תקנו להלל ולהודות כי האור הגנוז נותן לנו כח להודות ולהלל על כל דבר ואפילו על דבר שנראה כמו יסורים.

ואיתא בספה"ק עוד יותר שאם האדם בכל דבר מגלה ורואה את הטוב ומוצא את הנקודה של החסד שיש בזה ומדבק עצמו בזה, ע"ז

הוא יכול לגרום שיתגבר מדת החסד על מדת הגבורה והדין וממילא מבטל את כל הדין ואת כל הרע זה הדרך שהאדם יכול לקבל בחנוכה, ולכן גם היסורים שהאדם צריך לסבול בשביל החטאים יכול לבטל אותם ע"י האור של חנוכה.

והנה לפי הדברי חיים שאומר את היסוד הזה שבחנוכה אפשר להשיג כפרה ותשובה על דברים שיוה"כ לא מכפר אפשר לומר כך האדם שרוצה לחזור בתשובה צריך לעשות תשובת המשקל כנגד כל העבירות שעשה למשל אם עשה אלף פעמים עבירות ח"ו צריך לעשות אלף מצות כנגדם זה נקרא חבילות של מצות, ואמנם יש גם עצה שיעשה מצוה אחת עם שמחה שזה מעלה את הערך של המצוה, אבל זה צריך להיות שמחה כזאת שזה נובע מתוך שפלות שקודם ירגיש את השפלות שלו ויתמרמר על חטאיו ובכל זאת יתגבר נגד זה ויעשה עבודה להגיע לשמחה, ואחרי העבודה הזאת שהגיע לשמחה עצומה ויעשה את המצוה בשמחה הזאת זה המעלה העצומה שזה גדולה מכל המצות וחשוב כנגד כולם זה בבחי' שלך גדולה משלהם.

אבל זה לא קל לאדם שחטא שגיגע לשפלות וענוה אמיתית כזאת ואחרי זה להגיע לשמחה על זה צריך לעבוד בחירוף ובמסירות נפש בכדי להגיע לזה ומי שהצליח לעשות את זה אז הרי הוא יכול להשיג ע"ז את כל התקון שלו, לכן כדי שהאדם יגיע לזה יש דרך אחרת שיעשה הרבה מצות חבילות של מצות כי בכל זאת יש לו מעט אור מכל מצוה עד שבסוף יגיע לזה. **ועפ"ז** ילה"ב למה המשנה אומר שיעשה חבילות של מצות ולא מצוה אחת בשלימות, מפני שלא כל אחד יוכל עכשיו במצב הזה שאחר החטא להגיע לעשות מצות אחת כתיקונה שבניצוץ אחת של אור לגרש את היצה"ר מפני שזה מאד קשה וצריך לזה מס"נ לכן הוא צריך לעשות חבילות של מצות, אבל אם האדם יצליח לעשות את האור הזה אז גם במצוה אחת יוכל לעשות את התיקון.

אבל עם כל זה יש זמן שאפשר יותר בקל להגיע לזה וזה בחנוכה, האור הזה של חנוכה שיש בתוך הנרות שם בתוך זה מונח הכח של אהרן הכהן שזה נותן לאדם אור כזה שיוכל להגיע לזה במצוה אחת, דהנה כשאנחנו בימי החול בזמן של שפלות בתוך החשך מרגישים שאנחנו למטה מעשרה ובכל זאת אנחנו מדליקים את הנרות חנוכה בשמחה, שאע"פ שהגורל שלנו יצא להיות בדור הזה במצב הזה שאנחנו נמצאים היום שזה מצד העולם שנה ונפש זה הכל ביחד שאנחנו למטה מעשרה בכל הבחינות, ואם כל זה האדם לא מתייאש אלא מתגבר כנגד היאוש ועובד ד' בשמחה אפילו במצבים כאלו ובזמן כזה, ע"ז הרי הוא הוא מגלה באמת כח אדיר אור כזה שבזה הוא יכול להלל ולהודות על זה שמצליח לעשות שלא מתייאש וממשיך לעבוד את עבודת ד', אם האדם יודע את זה בזה יכול לקבל חיזוק

או בחילול ד' ששם זה מיתה שצריך לגמור הכפרה, אלו הדברים יכולים בחנוכה לגמור הכפרה שבחנוכה הם יתבטלו ולא יצטרכו יסורים כי האור של החנוכה זה יבטל את היסורים.

לפ"ז אולי אפשר לומר שמה שכתוב בספה"ק שגמר הדין בחנוכה זה קאי על אותם עבירות שעדיין יוה"כ לא כיפר אלא רק תלה כדאיתא בגמרא (יומא פ"ג.) שיש עבירות שיוה"כ תולה אבל צריך עוד יסורים כדי לגמור הכפרה

זו מה שהרשעים אומרים איך אנחנו יכולים לכבוש את כל היצה"ר הזה וגם הצדיקים לעת"ל יתמחו על עצמם איך יוכלנו לכבוש את היצה"ר הגדול הזה (סוכה נ"ב.).

ולעשות את העבודה הזאת.

והנה בענין המחלוקת ב"ש וב"ה בהדלקת נרות חנוכה (שבת כ"א): שב"ש ואומרים בלילה הראשון מדליק שמונה פוחת והולך וב"ה אומרים מדליק אחד ומוסיף והולך (בספה"ק יש כמה הסברים במה חולקים).

והנה לפי מה שנתבאר י"ל שהטעם של ב"ש הוא מכיון שהם תמיד הולכים לפי מדת הדין (ולעדת'ל יהיה במדת הדין) לכן הם מתחילים תיכף עם הדרגה היותר גדולה לכן הוא מתחיל עם שמונה נרות מרבה בכמות שזה נקרא כמו שעושה חבילות של מצות בשביל שמיד יזכה להגיע לתקון הזה, אבל מכיון שהוא צריך להגיע לדרגה כזאת שע"י מצוה אחת כלומר נר אחד גם יוכל לעשות את כל התקון הזה לכן הרי הוא כל יום פוחת ויורד בכמות מכיון שכל יום הוא עולה ומגיע למדרגה שיכול לעשות המצוה במדרגא יותר מעולה ממילא לא יצטרך להרבות במצות בכמות אלא יוכל לעשות מעט מצות כלומר מעט נרות בכונה ובדרגא יותר מעולה וגם יגיע לתקון ע"ז.

א"כ נמצא שבזה שהוא פוחת והולך בכמות הנרות זה נקרא מעלין בקודש באיכות המצוה כי זה עליה באמת וממילא נמצא שגם ב"ש סוברים את הענין של מעלין בקודש, כי אם לא נפרש כך יהיה קצת קשה איך ב"ש לא סוברים את הענין של מעלין בקודש, וגם לפי הטעם של פוחת והולך כמו פרי החג גם צריך להבין הרי יש כלל שמעלין בקודש א"כ למה זה דומה לפרי החג בפרי החג יש ענין לכלות האומות לכן פוחתים בכמות הפרים אבל מה זה שייך כאן, וגם לפי הטעם של כנגד ימים הנכנסים לכאורה זה סותר הענין של מעלין בקודש, כי אם יש שני דרכים יש דרך לעשות כנגד ימים היוצאים ויש דרך לעשות כנגד ימים הנכנסים א"כ למה בחרו ב"ש כנגד ימים הנכנסים הרי זה סותר מעלין בקודש היו צריכים לבחור דרך של ב"ה כנגד ימים היוצאים כדי להיות מעלין בקודש, אבל לפי מה שנתבאר ילה"ב שלב"ש זה גם נקרא מעלין בקודש בדרך זה שהם מעלין באיכות הדברים זה העליה.

אבל ב"ה סוברים שלא כל אחד יכול להגיע לזה להתחיל עם המדרגא הזאת להיות מעלין באיכות תיכף ומיד לכן צריך להיות עדיין מרבים בכמות כל יום ובזה יש את המעלין בקודש, א"כ נמצא לפ"ז שלפי כולם יש את הענין של מעלין בקודש אלא שב"ש סוברים שעיקר המעלין בקודש זה בדרגא באיכות של הדבר מפני זה מתחילים עם הרבה נרות ושוברים מיד כל כך את היצה"ר עד שיכולים תיכף ומיד למעט מיום השני והלאה ומגיעים לקיום המצוה יותר באיכות עד שמגיעים לדרגא המעולה לעשות המצוה בצורה הראויה שמשפיק רק נר אחד, אבל ב"ה הם מרחמים עלינו מפני שהם הולכים במדת החסד (שכך הקב"ה ברא את העולם שהקב"ה שיתף את מדת החסד עם מדת הדין) והם אומרים שא"א לשבור את היצה"ר תיכף מיד מפני שאנחנו חלשים, לכן

הם נותנים לנו עצה אחרת יותר קלה תעשה הרבה מעשים של מצות אפילו אם עדיין אין לך את הלב כראוי כי אתה עדיין חוטה ולא יכול לעשות בלב שלם עם כל זה העליה שלך תהיה ע"י שתרבה מצות בכמות הנרות ולאט לאט זה גם יזכך אותך ויעשה לך זיכוך קטן עוד ועוד עד שבסוף תגיע למה שצריך להגיע, וזה החסד של ב"ה אתנו בענין של חנוכה שע"י ריבוי הכמות יכול גם להגיע אע"פ שעדיין בפנימיות לא יכול לעשות העבודה הזאת מה שצריך לעשות ולשבור את מה שצריך לשבור תיכף ומיד ביום הראשון אלא רק ע"י חבילות של מצות לכן יעשה כך שכל יום יוסיף שזה דרך קלה לכל אחד ואחד.

ז.

למה בחנוכה אומרים רבת את ריבם ובפורים אומרים הרב את ריבנו

הנה בנוסח על הנסים אומרים רבת את ריבם דנת את דינם נקמת את נקמתם וצלה"ב למה כתוב רבת את ריבם דנת את דינם למה לא כתוב רבת את ריבנו דנת את דיננו נקמת את נקמותינו כמו שאומרים אחרי שקוראים מגילת אסתר הרב את ריבנו והדן את דיננו והנוקם את נקמותינו למה כאן כתוב ריבם שמשמע הכוונה רק עליהם מה ההבדל בין זה לזה.

אפשר לומר כך דהנה בפורים לא היה מלחמה נגד רוחניות אלא גזירת ההשמדה היתה על הגשמיות וכשיש ח"ו גזירה על הגשמיות בני"י לא נלחמים ולא הולכים בכח של הידים ידי עשיו אלא רק בהקול קול יעקב כדאיתא במדרש (תנחומא בשלח ט"ו) על הפסוק (ישעיה מ"א י"ד) אל תיראי תולעת יעקב למה נמשלו ישראל לתולעת לומר לך מה תולעת הזה אינו מכה את הארזים אלא בפיו והוא רך ומכה את הקשה כך אין להם לישראל אלא תפלה וכשהן (הגוים) מתגברים עליהם חוזרים (בני"י) בתשובה וצועקים ומתפללין ע"כ, א"כ מפורש כתוב כאן שרק בתפלה בתשובה בצדקה ובמעשים טובים זה הכח שלנו, ועל כן בפורים לא היו בני"י צריכים ללחום ולהשתתף במלחמה כלל אלא רק היו צריכים לחזור בתשובה עם שק ואפר כמו שעשו, ולכן כתוב רבת את ריבנו כלומר במקומו את הריב שלא היינו צריכים לעשות אתה עשית את זה בשבילנו.

אבל בחנוכה היה הגזירה והמלחמה על רוחניות וכשיש מלחמה על רוחניות צריכים ללחום בגשמיות בכדי להראות שאנחנו מסורים להקב"ה ולכן לפני שהם נלחמו לא היו ראויים שיקבלו ישועה מן השמים מפני שהיו צריכים להראות עד כמה שהם מסורים להקב"ה שמפני זה היה להם ללחום קודם, אבל כלל ישראל רובם היו מתיוונים שהולכים עם היוונים ולא נלחמו נגדם אלא אדרבא התיידדו מאד עם היוונים וקבלו ולמדו את כל חכמת יוונית והתקלקלו יחד איתם, ולכן עד שלא הלכו מקצתם למלחמה למסור את נפשם

לא היה שייך שיהיה ישועה אלא רק אחרי שנלחמו.

לכן זה נקרא רבת את ריבם מפני שהם המעטים התחילו את הריב להלחם ורק אח"כ הקב"ה הצטרף עליהם וגמר את הריב שלהם של בני החשמונאים והנשים הצדקניות כשملו את בניהם והפילו את עצמם מן החומה ומסרו את נפשם והרגו את עצמם כדי לקיים מצות מילה הם היו אלו שהתחילו את הריב, אבל הם היו מועטים מה יכלו לעשות נגד כל היוונים שהיו מושלים בכיפה ובאו למלחמה נגד בני"י עם רבבות רבבות של חילים גבורים אדירים מה שייך שכמה אנשים מועטים חשמונאים שילכו ללחום נגדם לכן מדגישים את זה ומוסיפים לומר ורבים ביד מעטים, וממשיכים לומר ומדגישים וטמאים ביד טהורים זה לפרש הטעם למה יצאו למלחמה מפני שזה היה מלחמה רוחנית, ולכן רבת את ריבם הריב שהם עשו אתה רבת את זה בשבילם אתה נקמת את נקמתם, כי אם היה כתוב רבת את ריבנו זה היה משמע שבמקומו אתה עשית לכן מדגישים דוקא רבת את ריבם כי הם התחילו ועשו את הריב ואתה עשית יחד איתם, (על"פ זה יותר מודגש כשאומרים רבת את ריבם נקמת את נקמתם).

ובדומה לזה זה גם המצב של היום בכלליות ובפרטיות אצל כל אחד אם האדם רואה לפניו יצה"ר גדול נסיונות גדולים עד שמחליט שלא יכול ללחום נגד זה מפני שיודע ומכיר את כוחו שהוא לא יכול ללחום נגד זה וחושב א"כ למה יתחיל לריב נגד זה הרי בודאי יפסיד^א, אבל צל"ד שמהחשמונאים אנחנו לומדים יסוד חשוב מאד והוא שבכדי שהקב"ה יעזור צריך תמיד לעשות גם ריב עם הס"א ואע"פ שבטוח שלא יכול לנצח עם כל זה הרי הוא צריך להתחיל את הריב ורק אז כשמתחיל הקב"ה יעזור לו ויריב בשבילו.

כמו"כ כשקורה קלקולים בכלליות העולם ורוב המתיוונים של היום אומרים לא ללחום לא לעשות מחאות מפני שהם בין כך לא יפעלו א"כ למה ללחום וכי ללחום נגד כל הממשלה נגד הכופרים, והיום בעוונותינו הרבים לא רק שצריך להלחם נגד הכופרים אלא יש גם מתיוונים שצריכים ללחום נגדם, המתיוונים האלו הם אחינו בני"י שומרי תורה ומצות אבל אומרים בשביל מה ללחום נגד הכופרים הרי הם יש להם כח יותר וא"כ זה בין כך לא יעזור, ורוב האנשים היום הולכים בדעה כזאת שאין לנו מה ללחום כי אין לנו כח, צל"ד מהחשמונאים אנחנו לומדים שזה טעות אדירה מאד זה נגד דעת התורה החשמונאים ג"כ היו יכולים לומר כך ויותר מזה שאחד מהחשמונאים אלעזר ג"כ נעדר ונהרג בין הפילים ובכל זאת מתתיהו אמר להם תמשיכו לעשות מלחמה, ובכל זאת אמר להם להמשיך ללחום ועשו המלחמה זה רבת את ריבם מכיון שהתחילו להלחם.

לכן אנחנו צריכים ג"כ לדעת שגם היום זה

המקטרג ואח"כ יכולים להתפלל אבל סתם להתפלל בלי לעשות תשובה בלי לתקן עצמו אין טעם.

^א ואע"פ שלהתפלל בודאי הוא מוכן להתפלל להקב"ה אבל לא חושב להלחם נגד יצרו.

שהיה עליהם קטרוג הללו עובדי ע"ז ג"כ ולכן היו צריכים קודם לתקן עצמם ולעשות תשובה המשקל נגד ע"ז וזה ע"י שהיו צריכים להתחזק באמונה ובטחון בד' והיו צריכים להראות את הבטחון ולנסוע ובזה היה נסתם

וכמו דאיתא באוהח"ק (שמות י"ד ט"ו) כשבני"י צעקו אל ד' לפני ק"יס והקב"ה אמר מה תצעק אלי דבר אל בני"י ויסעו והקשה האוה"ח הק' מה היו צריך לעשות אם לא לצעוק להקב"ה, ומפרש כך דאיתא בזוה"ק (ח"ב ק"ע):

כך אפילו שאנחנו מרגישים שכנגדנו יש רבים ואנחנו מועטים בכל זאת לא נתפעל משום דבר יש לנו הכח של החשמונאים ושל כל הקדמונים אלא צריכים להתחיל להלחם ואז בודאי שהקב"ה יעזור לנו זה מה שמחזק אותנו, את הכח הזה צריכים לקבל מחנוכה זה מה שנותן לנו האור של חנוכה שאנחנו צריכים לראות ולהבין את זה.

בפיוט מעוז צור ישועתי (הפיוט זה נתייחד בודאי ברוח הקודש מפני שאם כל ישראל קבלו את הפיוט הזה זה בודאי מיוסד ברוח הקודש) זה שונה מכל יו"ט כי בכל יו"ט מדברים ושרים על אותו היו"ט, אבל בחנוכה הראשונים שיסדו את הפיוט הזה התחילו עם סדר מיציאת מצרים והגלות והבית המקדש ופורים עד שמגיעים לחנוכה, ובסוף אומרים חשוף זרוע קדשך שהקב"ה יגלה (ויקרב קץ הישועה ואע"פ שזה הוסיפו אח"כ אבל עכ"פ זה נמצא שם ג"כ), מפני שחנוכה זה המשך של כל הישועות שהיו בכל הגאולות וכל המועדים, בחנוכה יש בו אור של כל המועדים כי זה אור הגנוז שזה האור שמאיר את כל המועדים, וזה מה שצריך להמשיך את הגאווה"ש א"כ תקון העולם והגאווה"ש תלויה בזה כמו שאומר הזוה"ק, ולכן אם אנחנו מקבלים מחנוכה מה שצריך לקבל ונלך עם האור הזה של חנוכה אנחנו יכולים להמשיך את הגאולה הפרטית ואת הגאולה הכללית שניהם זה אותו הדרך.

איתא בשם הדברי חיים בדומה לזה דהנה יש תרי"ג מצות כנגד רמ"ח אברים ושס"ה גידים א"כ איך חז"ל הוסיפו עוד מצוה של חנוכה ופורים כנגד איזה אבר זה יהיה זה הרי צריך להיות מכוון כנגד איזה אבר, ואומר שמצות חנוכה ופורים בפנימיות זה לא מצוה נוספת על התרי"ג מצות אלא זה כמו תרופה לחזק את כל האברים, ולמשל כמו כשהאדם הוא חולה ואברים שלו נחלשו והולך לרופא הרופא נותן לו תרופה התרופה לא מוסיף לו איזה אבר אלא הוא נותן תרופה שמחזק את כל האברים, כמו"כ כאן זה כך חז"ל תקנו מצות כאלו שזה כמו תרופה שזה מחזק את כל התרי"ג מצות הכח של כל הרמ"ח אברים ושס"ה גידים של המצות מתחזקים ע"י חנוכה ופורים כך אומר הדברי חיים שזה ענין של חנוכה.

עפ"ז מובן ג"כ למה זה נקרא זאת חנוכה (זאת שזה לשון נקבה) בפשטות זה על שם שקוראים באותו היום הפרשה ששם כתוב זאת חנוכת המזבח ז"א שגמרו את חנוכת המזבח, אבל סוכ"ס הרי זה רמז על הזמן של כל הדורות ג"כ אפשר לומר שתמיד הטפל נקרא לשון נקבה (ומה שהוא העיקר זה לשון זכר), כי חנוכת המזבח שהיה בזמן המשכן וחנוכת הבית המקדש שהיה בזמן החשמונאים כל זה היה רק טפל"י ונטפל למה שזה מכין לגאווה"ש מפני שכל הענין של חנוכה שאנחנו מקבלים את האור זה כדי להכין ולהביא אותנו לגאווה"ש שכתוב ערכתי נר למשיחי נר של חנוכה הוא הכנה להגאו"ש.

.ח.

גודל סגולת נר חנוכה

והנה הזרע קודש אומר כשנעשה ישועות גדולות בשביל כלל ישראל זה נעשה גם ברוחניות וגם בגשמיות, וכמו"כ בקרי"ס שנעשה ישועה זה נעשה גם בשמים בעולם הרוחני בשורש וגם בעוה"ז וכל אחד קבל והשיג לפי מדרגתו ובחינתו וערכו, הצדיקים הגדולים כשראו את השכינה והתגלות הקב"ה בקרי"ס כמ"ש (שמות ט"ו ב') זה קלי ואנוהו היו בודאי אוחזים בשורש שמותיהם שהתדבקו בדביקות נפלא כזה וכמעט שהיה זה ככל בעוה"ז עד שלא ראו כלל קרי"ס הגשמי מחמת דבקותם רק ראו בעולמות העליונים ברוחניות למעלה שורש קרי"ס, והבינונים ראו גם קרי"ס הגשמי וגם היה להם השגה נפלאה והבינו שורש הנס בעולמות העליונים, והפשוטים לא ראו אלא רק קרי"ס הגשמי וזה שאמר הכתוב (תהלים קל"ג ג') לגוזר ים סוף לגזרים שהיה לכל אחד השגה בקרי"ס בפני עצמו לפי ערכו ובחינתו כאילו היה הרבה גזרים, הגם שכולם ראו את גילוי השכינה כדאיתא בחז"ל ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא אבל עם כל זה היה מדרגות איך שראו את זה השפחה ראתה את זה בעינים ובמושגים הגשמיים שלה וכל אחד ראה את זה בדרגה אחרת לגמרי לפי מעלתו והשגתו יש הרבה בחינות.

כמו"כ אפשר לומר שגם בחנוכה זה כך כל אחד לפי דרגתו רואה בחנוכה יש כאלו שבשבילם חנוכה זה שהולכים לבקר, ויש דרגא של הקטנים שמשחקים בכל מיני משחקים וכל מיני דברים של חנוכה, ויש כאלו שתפוסים עם כל מיני הצגות שעושים בחנוכה זה השמחה של החנוכה שלהם יש כל מיני מדרגות בחנוכה, ויש כאלו שזוכים להבין ולהשיג את האור הגנוז ומקבלים מזה חיזוק גדול מאד להתעלות ברוחניות בעבודת ד', אבל כדי לקבל את הרוחניות צריך להאמין בזה ולדבק מחשבתו ולשים לב לזה ולכוון עצמו ולבו לזה מפני שדבר רוחני אין מקבלים בלי כוונה ותשומת לב לכן צריך לכוון לזה כדי לקבל את זה, ועל כן כשיושבים ממול הנרות צריך לכוון לקבל את אור התורה מתוך האור של הנרות.

אבל יש כאלו שלא זוכים לראות את האור הגנוז שיש בחנוכה כלל (כמו שבקרי"ס לא כל אחד זכה לראות גם ברוחניות) אלו המתיוונים הם לא יכולים לראות את האור הגנוז שיש בחנוכה מפני שהם לא רוצים את האמת ולא מבקשים אותו ממילא לא ניתן להם מן השמים רשות לראותו, אבל מי שרוצה ומבקש את האמת הקב"ה נותן לנו רשות כמ"ש (דברים ד' כ"ט) ובקשתם משם את ד' אלקיך אז ומצאת, זה התגלות האמת שצריך להיות בגאווה"ש כמו שאומר הזרע קודש שעיקר הגאולה תלוי בזה שיתבטל השקר ויתגלה האמת.

והנה על נרות של חנוכה כתוב אין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד ודייק הרבי מסאוורן זצ"ל מזה שכתוב אין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד משמע

לראותם לזה יש לנו רשות לכאורה למה צריך לקבל רשות לראותם הרי לראותם זה לא עושה הנאה א"כ למה צריך לקבל רשות על זה, ואמר מכיון שהאור הוא כל כך גדול היה הו"א שאסור להסתכל בהם לכן צריך לומר בפירוש שמותר, ויש להסביר בהו"א שהיה אסור להסתכל בהם שזה כמו שאסור להסתכל במקום שהשכינה שורה שם, כמו"כ כאן מפני האור הגדול היו מפחדים להסתכל על זה לכן צריך רשות להסתכל כי לולא הרשות היה מובן שאסור להסתכל בנרות חנוכה מפני שהאור הוא כל כך גדול.

ומובא ביסוד יוסף ובקב הישר (פרק צ"ו) שעל כל נרות של מצוה יש להם כל כך קדושה נפלאה שזה מנבא נבואה כמו נביא המנבא שמגיד עתידות כל כך גודל קדושתו של נר מצוה שאין לנו מושג, ועל כן להסתכל על נרות חנוכה יש בזה סגולות נפלאות בזרע הקודש מובא זה מסוגל ליראת שמים, ובעבודת ישראל כמדומה כתוב שזה תיקון על פגם העיניים, בני יששכר כתב שזה מוסגל לקבל אור התורה וכולהו איתנהו בהו יש בה כל הסגולות מפני שאלו ואלו דברי אלקים חיים.

ואע"פ שהם מתכוונים על הנרות מתי שהם דולקים אבל בכל זאת בכל ימי חנוכה עדיין יש לנו רושם מהנרות מפני שהאור של הנרות זה אור פנימי זה דבר רוחני א"כ האור נמצא גם לאחר שכבר כבו הנרות, ועל כן האור מהנרות שהאדם הדליק הרי זה לא נפסק אלא זה נשאר מפני שזה דבר נצחי כמו שאמר הקב"ה לאהרן הכהן שלך לעולם עומדת כדאיתא ברמב"ן שזה קאי על נס חנוכה.

והנה הכח הזה של חנוכה זה מלוה אותנו תמיד במשך כל השנה כי זה נכנס גם בתוך ימי החול, זה לא כמו שבת ויו"ט שהאור שלהם הרי זה רק באותם הימים הקדושים מפני ששבת לא יכול להיות בתוך החול כי אם השבת היה בתוך החול היה זה דוחה את החול והיה בטל החול והיה כולו שבת כמו שזה יהיה לעת"ל שזה יהיה יום שכולו שבת, אבל בחנוכה הקב"ה נתן אור כזה גדול ומיוחד שזה יכול להכנס גם בתוך החול זה לא סתירה לזה כי זה נמצא בתוך החול בזמן חנוכה ולכן זה לא בטל גם אחר שעובר חנוכה גם בימי החול, ולכן אם מכוונים לזה יכולים להמשיך זה גם בחול.

האור של חנוכה הוא כל כך גדול (כמו שנתבאר) שאפילו האדם נמצא בתוך החושך יכול להמשיך לעצמו את האור של חנוכה, אנחנו היום נמצאים במצב כזה שמואד זקוקים לאור של חנוכה שיאיר לנו כי יש חושך כזה גדול לא רק מה שיש חושך מצד היצה"ר אלא גם חושך כזה עד כדי כך ההיפך ממה שכתוב במשנה (ברכות ט' ה') על הפסוק (דברים ו' ה') ואהבת את ד' אלקיך בכל לבבך ודרשו חז"ל בשני יצריך ביצר טוב וביצה"ר שצריך לעבוד את ד' גם עם היצה"ר, אבל היום יש מצב משתמשים ומושכים את היצ"ט ליצה"ר משתמשים ומהפכים גם את היצ"ט ליצה"ר ח"ו שאומרים על דברים שהם עברות גמורות שזה מצוה זה

² וכמו שירת הים נאמרה בלשון נקבה שכתוב אז משה ובני" את השירה הזאת לד' אבל לעתיד נאמר (כך

יהיה נטפל לגבי הגאולה העתידה לכן זה נטפל ועל כן זה נאמר בלשון נקבה.

אומרים בהגדה) שיר בלשון זכר שזה במעלה יותר גדולה כי הגאולה העתידה זה יהיה העיקר וגאולת מצרים זה

ושאל אותו למה אתה בוכה מה קרה ואמר שהוא היה משחק עם הילדים משחק שאחד מתחבא וכולם הולכים לחפש אותו ושהוא התחבא נשאר שם מחכה הרבה זמן ואף אחד לא בא לחפש אותו והתאכזב מזה ולכן התפרץ בבכי גדול, כששמע ר' ברוך את זה הבין את המשל ואמר אוי כך השכינה הקדושה מתחבאת מאתנו היום ומחכה שאנחנו נחפש אותה ואף אחד לא מחפש אותה והתפרץ בבכי גדול על צער השכינה.

יא.

הקב"ה יעזור שנמצא ונזכה לראותו בכל מקרה ומקרה ובכל דבר, העיקר תלוי בחיפוש שלנו אחר האמת ואם אנחנו מחפשים את האמת הרי אז בודאי שנמצא אותו אם האדם מתבונן היטב בלי נגיעות בכל לבבו ובכל נפשו אז ימצא את הקב"ה יראה כמה הקב"ה היום מגלה את עצמו, דוקא בחשכות כזה כמו שיש היום הקב"ה מגלה את עצמו מאד הרבה מי ששם לב יכול לראות כל רגע ורגע השגחה עליונה נפלאה בכל דבר ודבר ממש (זה כל אחד יכול להעיד על זה מי ששם לב לזה), אבל הצרה היא שלא מחפשים אותו אלא מסתפקים בזה שאומרים שיש הסתר פנים וצריך להתנהג בדרך כזה וכזה לא מאמינים כלום כי אין היום גילויים מפורשים בצורה גלויה לכל אלא הם נגלים רק למי שמחפש, אבל מי שבאמת מאמין שהקב"ה נמצא איתנו ואציעה שאול הנך אז הוא יחפש אותו ובודאי שימצא אותו. **הקב"ה יעזור וידליק את אור נשמותינו ע"י החנוכה שזה ילוה אותנו ויאיר לנו את כל הדרך ויעלה אותנו שיהיה בבחי' שלך גדולה משלהם, ולא נתפעל משום ריבוי עם משום רוב המתיוונים אלא נלך בדרך ד' לאורו ניסע ונלך ובאור הזה נצא מהגלות השקר הזה, אבל צ"ד שעיקר המלחמה היום זה בין האמת לשקר, ועל כן צריכים אנחנו לדבק עצמנו באמת ע"י אור האמת ועי"ז נזכה להמשיך את הגאווה"ש ברוב רחמים ונראה את האור אפילו כשיגיעו ימים של חבלי משיח.**

הקב"ה יעזור שנמצא אותו ויתגלה לנו ונזכה לדבק עצמנו באמת בשכינה הקדושה, ונזכה לזכות כמה שאפשר להאיר מהאור הזה לאחרים שכולם יחזרו בתשובה והאור יאיר לכל העולם, ועד כמה שזה חשוב להאיר גם לאחרים ילה"ב מזה שיש הלכה בחנוכה (אוי"ח תרע"א) מצוה גדולה אפילו למכור כסותו ולשאול על הפתחים כדי להדליק נר חנוכה זה אין בשום מצוה רק בשני מצות של פירסומי ניסא בד' כוסות ובחנוכה שצריכים לפרסם את הפירסומא ניסא את האור של חנוכה צריך להשפיע גם על אחרים שהאור הזה יאיר לכולם ויחזרו כולם בתשובה שלימה, ואז נזכה לקבל את הגאווה"ש ולעבור את החבלי משיח ברוב רחמים וחסדים מגולים במהרה בימינו אמנן.

וכמו"כ גם זה שהגואל האחרון יתגלה ויתכסה ושוב יתגלה או שהוא ממש יתגלה בפועל ויתכסה וזה יהיה השלב הראשון של התחלת הגאולה או בבחי' אחרת יהיה מה שיתגלה ויתכסה.

ועוד כתוב בזה"ק (ח"ב ז): שהרשעים ילחמו כנגד המשיח זה פחד נורא ובלתי מובן באיזה צורה זה יהיה אנחנו לא יודעים אבל עכ"פ כנראה כשהמשיח תיכף כשיבוא עדיין יהיה אפשר ללחום נגדו ז"א שהרשעים לא יכנעו, ויש להסביר כך דאם ידעו שזה המשיח באמת א"כ איך ילחמו נגדו ולא יתכן דבר כזה וא"א להבין את זה, אלא יש איזה בחינה מהמשיח שיתגלה והם לא ידעו שזה כבר גילוי המשיח וילחמו נגד זה (זה פחד נורא).

והנה היום שאנחנו מתקרבים לגאווה"ש יש מצב כזה דהנה היום כבר העולם הוא מלא שקר והחושך הוא כל כך גדול ועב עד שכל אור הרי זה מכבה אותו, אבל מצד השני היום זה אתחלתא דגאולה כבר ויש אור של אמת שנתגלה ויש היום מעט מעט אנשים שהולכים רק עם האמת הם אלו שנלחמים נגד כל דבר שהוא נגד הקדושה, אלו המעטים הם כבר מקבלים ומגלים קצת את האור הגנוז שזה אורו של משיח כי בלי האור של משיח א"א היום להמשיך כלל, על כן מי שנלחם נגד אור האמת הזה הרי זה כמו שנלחם נגד הגאווה"ש ונגד המשיח, וכשיגיע המשיח ג"כ לא יכיר אותו כיון שהיום הוא בשקר גדול כזה שלא רוצה להכיר את האמת אפילו שמסבירים ומגלים לו האמת הוא לא יכול לראות את זה.

ורואים במוחש היום את המצב הזה שמסבירים לאנשים ומבררים להם את האמת כל כך פשוט בכל זאת הוא לא רוצה לשמוע ודוחה את זה כי החושך דוחה את האור הוא מפחד שאם ישמע ויבין ויקבל את האמת א"כ האור יבטל אותו על כן הוא לא רוצה לשמוע, (כגון בענין החפירות ויש עוד כל מיני דברים שזה כך לא רוצים לשמוע את האמת הפשוטה והברורה), וצ"ד שח"ו מי שנלחם כנגד האמת הרי זה כאילו נלחם כנגד המשיח והעונש שלו ח"ו יהיה כשיגיע המשיח ג"כ לא יכירו אותו מפני שאם הם חושבים על אמת שזה שקר ועל שקר שהוא אמת א"כ גם על המשיח האמיתי לא יאמינו שהוא המשיח ואחר שיתגלה בשלב של הסוף הם כבר יתבטלו.

איך צריך לחפש הקב"ה

על כן צריכים מאד מאד לשמור על עצמנו שלא נהיה סוטים מהאמת הגמור ולרצות את האמת תמיד בכל דבר ולחפש אותה, ולהיות מוכן לוותר על כל הנגיעות בעד האמת כמ"ש (דברים ד' כ"ט) ובקשתם משם את ד' אלקיך כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך כלומר שלא יהיה בלבבך ובנפשך נגיעה אחרת נגד הביקוש את ד' שאת זה הקב"ה מחכה מאתנו שנבקש אותו.

ובכדי להבין קצת עד כמה הקב"ה מחכה עלינו ילה"ב ע"פ המעשה מה שהיה אצל הרה"ק ר' ברוך ממעז'בוז' צ"ל שפעם הנכד שלו ילד קטן נכנס לחדרו והתפרץ בבכי גדול

נורא ואיום המצב, ועל כן צריכים ללחום נגד זה.

ומא"פה נקבל את הכח ללחום כנגד כל הנסיונות האלו שלזה צריך כח אדיר רק של אור הגנוז אורו של הקב"ה, וזה מקבלים מהאור של חנוכה מהנרות של אהרן הכהן כמו שאיתא (אבות א' י"ב) שאהרן הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום והנה אוהב שלום הכוונה לשלום של צדיקים שזה נקרא שלום אבל לפעמים היה גם רודף את השלום כלומר מרחיק את השלום כמ"ש (ישעיה מ"ח כ"ב) אין שלום אמת ד' לרשעים לא תמיד היה אוהב את השלום לעשות שלום כי שלום עם הכופרים עם המתיוונים זה צריך לרדוף את השלום הזה ולא לעשותו, אהרן הכהן עם כל הענווה שלו אעפ"כ לפעמים היה רודף את השלום היה יודע מתי להיות אוהב שלום ומתי להיפך לרדוף את השלום, כמ"כ אנחנו צריכים לקבל את המדה של אהרן ולקבל מזה כח וחיזוק.

ט.

בדברי הזוה"ק שהרשעים ילחמו נגד המשיח והנה איתא בתקוני זוהר ששבעים שנה היה חבלי משיח, ואיתא בשל"ה הק' ובעוד ספה"ק שהחבלי משיח ומלחמת גו"ג זה גם ברוחניות וגם בגשמיות והנה בגשמיות איתא בהגר"א שיכול להיות מלחמת גוג ומגוג רק שלש שעות יהיה או יכול להיות שלש ימים או שלש חדשים עכ"פ יכול להיות זמן קצר, אבל עיקר הכובד והקושי של חבלי משיח וגם שזה נמשך הרבה זמן זה יהיה ברוחניות, ותיכף אחר השואה אמר ר' יחזקאל לוינשטיין צ"ל בשם החפץ חיים שיהיה מלחמת עולם השלישית ואמר להם שבעיקר המלחמה הרי זה ברוחניות וזה כבר התחיל, כי כשנגמר השואה הגשמית התחיל מיד השואה הרוחנית שזה נמשך עד היום, והנה השואה נגמר בתש"ה א"כ אנחנו אווזים עכשיו כבר קרוב לשבעים שנה ועוד מעט בתשע"ה זה יהיה שבעים שנה ממש בדיוק, ואע"פ שאנחנו לא יודעים הקץ בדיוק מפני שמיסודי האמונה להאמין שבכל רגע זה יכול להופיע אבל יל"ד שאנחנו מאד קרובים לזה, יש אומרים חשבונות מהגר"א (זה דברים שהם לא ברורים כי החשבונות שהגר"א כתב זה היה ברמזים בר"ת) הזמן של בעתה זה יוצא בשנת תשע"ה, אבל א"א לדעת כל הדברים האלה בדיוק אבל בכל אופן בודאי יש בזה משהו.

ואיתא בירושלמי שהגאווה"ש זה לא יהיה בשלב אחד אלא זה יהיה שלבים שלבים לאט לאט על כן אנחנו לא יודעים בדיוק את החשבונות מתי זה יהיה וכמו שבגלות בבל לא ידענו בדיוק את החשבונות כמ"כ גם אנחנו לא יודעים בדיוק אבל צ"ד שאנחנו מאד מאד קרובים לגאווה"ש, ואיתא בזה"ק (ח"ב ז): שהמשיח יתגלה ויתכסה ואח"כ שוב יתגלה, וכמו שמשא רבינו הגואל הראשון התכסה מהם אחר שליחות הראשון שאמר לבנ"י (כמו שמבואר ברבינו בחיי שמות י' ה') כמ"כ הגואל האחרון המשיח אחר שיתגלה יתכסה ואח"כ שוב יתגלה, וצ"ל שכל הענינים של הגאולה אנחנו לא יודעים בדיוק מה הכוונה